Úvodní slovo

Vážení přátelé,

máme za sebou rok, v němž musely státy celého světa čelit opravdové globální hrozbě, která na zdraví a životě postihla miliony lidí. Okem neviditelné viry Covidu 19 zasáhly do zavedených schémat běžného života rodin, škol, firem a států. Velice rychle bylo nutné přijmout opatření na eliminaci nebezpečné pandemie. V moderní historii lidí byla poslední celosvětová pandemie relativně nedávno, na počátku dvacátého století v letech 1918 – 1920, tedy před sto lety, a vyžádala si celkem až 100 milionů mrtvých na všech kontinentech! Proto je zřejmá současná snaha ve všech státech světa od počátku se tomuto opakování možných fatálních důsledků bránit všemi myslitelnými opatřeními. Svět se změnil. Do pozadí načas ustoupily některé problémy k naléhavému řešení z oblasti ekonomické, politické, společenské a ekologické. Vědecké a lékařské kapacity spolu s politiky a sociology se zabývají tím, jak co nejrychleji porazit nemoc a nastolit normální podmínky pro život lidí. Je však zřejmé, že „normální život“ bude pro mnohé vypadat úplně jinak než před pandemií…

Ze světa ale nezmizely problémy, které souvisejí s rozrůstající se lidskou populací. Spíše se budou dále prohlubovat a bude záležet na tom, aby se všechny státy světa zamyslely nad řešením témat, které souvisejí s udržitelným využíváním planety Země. V současnosti nejsou již hlavními problémy hladomory a nakažlivé nemoci. S rozvojem mnoha vědních oborů toho víme stále více o zákonitostech vývoje lidského rodu v minulosti, o problémech lidské společnosti v současnosti, máme prostudovány všechny složky přírody na souši i v mořích, odhalujeme další zákonitosti v kosmickém prostoru. Lidský věk se prodlužuje, vzdělání je stále více přístupné takřka všem i díky rozvoji informačních technologií. Globalizace je termín, který má význam jak z hlediska negativního, tak pozitivního. Víme hodně o změnách globálního klimatu, o množství polutantů v ovzduší, půdě, ve vodě na pevninách a v celosvětových mořích. Cestování i do nejvzdálenějších destinací již není výsadou jen pro bohaté, ale je již dostupné pro všechny, kdož touží vědět co nejvíce o přírodních krásách, kultuře a kulturním dědictví ve všech koutech světa. Stále více lidí si uvědomuje, jak mnoho máme všichni společného svou provázaností na životní prostředí. Biosféra je prostorem, který je společný pro všechny živé organismy Země. Stále více je zřejmé, že lidská populace jej významně poškozuje a ničí mnoha způsoby. Cena za zvyšující se životní úroveň lidí na všech kontinentech však může být v konečném důsledku zničující pro všechno živé na celé planetě. Nastává čas k vytvoření celosvětové vize „udržitelného života na Zemi“, protože filosofie „ekonomického růstu“ se blíží k meznímu bodu, od kterého následuje „neudržitelnost“ dosavadního způsobu využívání přírodních zdrojů, do kterých patří neodmyslitelně vzduch, voda a půda.

Biosférická myšlenka „Mysli globálně, jednej lokálně!“ není prázdné, zajímavě znějící heslo. Vyjadřuje vlastně odpovědnost za stav životního prostředí na planetě Zemi pro každého jedince kdekoliv na světě, ať je to významný politik, majitel firmy, učitel nebo rodič. Ideální je, když už malé děti mají nastavené výchovu a vzdělávání tak, aby nejen obdivovaly krásy přírody, ale znaly i její hodnoty a význam pro lidi, aby si vážily práce jiných a akceptovaly jako samozřejmé třeba i takové maličkosti, že například odpadky nepatří do lesa ani do řeky.

Biosférická rezervace Dolní Morava se tradičně podílela svými aktivitami jak na vzdělávání mladé generace, tak i na propagaci a podpoře myšlenek Programu Člověk a biosféra u nás i v zahraničí. Podílíme se dlouhodobě na projektech obnovy a revitalizace přírodních prvků v naší oblasti, spolupracujeme s vědci i s komunálními představiteli tak, abychom v kontextu s naší odpovědností propagovali myšlenky spolupráce, mezioborovou diskusi, respekt k autoritám a dobrou péči o životní prostředí, včetně udržitelného využívání přírodních zdrojů. O tom všem je podrobná výroční zpráva.

Naše aktivity v roce 2020 byly sice ovlivněny opatřeními na eliminaci pandemie způsobené viry Covidu 19, ale nebyly zastaveny! Máme za sebou rok, jehož úspěšnost by nebyla možná bez všestranné podpory zakladatelů, členů všech orgánů společnosti a morální podpory všech sympatizantů. Máme pozitivní odezvu z řad široké veřejnosti o tom, že naše aktivity jsou smysluplné a potřebné, neboť jsou součástí utváření občanské společnosti, v níž bude pravidlem a ne výjimkou, že autority mají respekt občanů, poznatky vědy se dostávají rychle do praxe těch, kteří využívají přírodní zdroje, a obecně budou mít společenskou vážnost všichni, kteří dobře vykonávají svou práci ve složité dělbě práce ve vyspělé, vzdělané společnosti. Nepochybuji o tom, že se nám společně bude dařit i v roce 2021.

Jan Vybíral
Duben 2021
www.dolnimorava.org

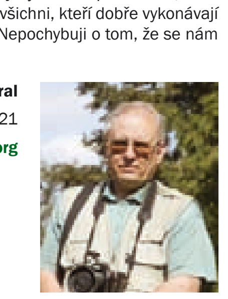

Program Člověk a biosféra a biosférické rezervace

V 70. letech minulého století, vznikl na půdě OSN, Organizace pro vzdělání, vědu a kulturu (UNESCO) mezinárodní Program Člověk a biosféra (Man and the Biosphere - MaB), jehož hlavním cílem je zlepšení vztahu člověka k životnímu prostředí pomocí rozumného a udržitelného hospodaření s přírodními zdroji, s využitím jak vědeckých poznatků, tak tradičních znalostí. Cíle Programu MAB jsou realizovány prostřednictvím zvláště vybraných území nazvaných **biosférické rezervace** (biosphere reserves = BR), sdružených ve Světové síti biosférických rezervací UNESCO. Přestože označení „rezervace“, by mělo být chápáno ve smyslu slova rezerva, v mnoha jazycích, včetně českého, bohužel nepřesně akcentuje pouze ochranářskou stránku práce BR, která, přes svůj nesporný význam, tvoří jen jednu z jejích funkcí.

Biosférické rezervace jsou navrhovány národními vládami a vyhlašovány Mezinárodní koordinační radou MAB. Na území každé BR se také vždy nacházejí lokality národního systému chráněných území, případně jiná, i mezinárodně uznaná, území (lokality Světového dědictví UNESCO, Ramsarské mokřady, lokality Natura 2000 atd.).

V biosférických rezervacích jsou vytvářeny a testovány inovativní přístupy k udržitelnému ekonomickému rozvoji, za současného zajištění ochrany a rozumného využívání přírodních i kulturních ekosystémů. V praxi se jedná o **hledání způsobů flexibilní, dynamické a udržitelné ochrany přírody a kulturních hodnot prostřednictvím udržitelných každodenních lidských aktivit.** Díky tomu se někdy biosférickým rezervacím říká „živoucí laboratoře“ nebo „výukové laboratoře udržitelného hospodaření“.

Ve většině zemí světa ochranu přírody, a také památek, zajišťují jako svůj jediný cíl, úzce specializované a většinou vládní instituce. Na rozdíl od nich mají biosférické rezervace širší a vyváženější záběr. **Respektují a podporují ty lidské činnosti v krajině, které vedou k jejímu pozitivnímu udržitelnému rozvoji.** Zůstávají otevřenější účasti zainteresovaných subjektů a fungování spíše v rovině „agentury udržitelného rozvoje“ než čistě ochranářské organizace nebo orgány státní správy.

Všechny BR mají společné tři rovnocenné funkce, kterými jsou:

1. **Ochrana přírodní a kulturní různorodosti**
2. **Podpora udržitelného ekonomického rozvoje**
3. **Podpora výzkumu, monitoringu a vzdělávání**

Území každé biosférické rezervace musí být rozděleno do tří typů funkčních zón. *Jádrová zóna* - je územím určeným pouze k ochraně biologické různorodosti. *Nárazníková zóna* - je oblast obklopující jádrové zóny, které chrání před vnějšími vlivy. Je využívána pro činnosti související s ochranou přírody a ekologickými postupy, včetně environmentálního výzkumu a výchovy, rekreace, ekoturistiky atd. Zbytek území biosférické rezervace tvoří přechodová zóna, neboli tzv. oblast spolupráce, - nejvýznamnější zóna, kde má uplatňování filosofie MAB největší dopad a kde probíhá běžná hospodářská činnost či jiné užívání krajiny a přírodních zdrojů, se zvláštním důrazem na podporu šetrného hospodaření. V případě BR se nejedná o zóny odstupňované ochrany přírody, ale o funkční rozdělení, které má za cíl umožnit biosférické rezervaci plnit všechny tři její základní funkce.

Nezbytným prvkem správy každé BR musí být participační element, umožňující plnohodnotné zapojení zainteresovaných subjektů, např. samospráv a obyvatel, státní správy, zástupců podnikatelských subjektů i ochranářských skupin a také odborníků na přírodovědné i společenské obory, do koordinace území. S přímým rovnocenným zapojením různých subjektů do správy a rozhodování o biosférické rezervaci pracuje v ČR v současnosti pouze Biosférická rezervace Dolní Morava a to na platformě obecně prospěšné společnosti.

V rámci Programu MAB bylo do Celosvětové sítě biosférických rezervací v roce 2020 zahrnuto 701 biosférických rezervací ve 124 zemích, z toho šest jich bylo na území České republiky (Šumava, Krkonoše, Křivoklátsko, Třeboňsko, Bílé Karpaty a Dolní Morava).

Biosférická rezervace Dolní Morava

Biosférická rezervace Dolní Morava vznikla v červenci roku 2003 rozšířením bývalé Biosférické rezervace Pálava (vyhlášena v roce 1986) o Lednicko-valtický areál (LVA) a lužní lesy na soutoku Moravy a Dyje. Krajinnou dominantou biosférické rezervace jsou vápencová bradla Pálavy, se stráněmi pokrytými suchomilnými trávníky, listnatými lesy, ale také vinicemi a poli. Severní, jižní a východní části biosférické rezervace jsou intenzivně hospodářsky využívány. Centrální část biosférické rezervace tvoří komponovaná krajina Lednicko-valtického areálu, vytvořená člověkem v 19. století, od roku 1986 zapsaná na Seznamu světového dědictví UNESCO. V jihovýchodním cípu území se nachází nejrozsáhlejší komplex lužního lesa a lužních luk (celkem asi 8000 ha) v České republice.

Biosférická rezervace Dolní Morava zahrnuje velké množství lokalit národního i mezinárodního významu. Mezi ně patří například území evropské soustavy Natura 2000, zvláště chráněná území v čele s Chráněnou krajinnou oblastí Pálava, Lednicko - valtický areál - Památka světového dědictví UNESCO, mokřady evidované Ramsarskou úmluvou, dva přírodní parky (Niva Dyje a Mikulčický luh) a další.

V roce 2004 vznikla, za účasti zainteresovaných subjektů, obecně prospěšná společnost Biosférická rezervace Dolní Morava, o. p. s., (OPS), která byla pověřena zajištěním koordinace Biosférické rezervace Dolní Morava. V České republice se jedná o jedinou biosférickou rezervaci, která je koordinována nevládní organizací, v jejíchž orgánech jsou zastoupeni zástupci podnikatelských subjektů, obcí, státní správy, profesních organizací, neziskových organizací a univerzit působících na území biosférické rezervace. Tento způsob správy biosférické rezervace byl v roce 2014 označen v rámci UNESCO jako modelový pro Celosvětovou síť BR. Přesto zůstává v našich podmínkách ojedinělý a řízení zbylých českých BR je okrajově spojeno s výkonem příslušné správy chráněné krajinné oblasti nebo národního parku.

Biosférická rezervace Dolní Morava, o.p.s. poskytuje následující služby:

- organizační, institucionální, věcné a personální zajištění činnosti Biosférické rezervace Dolní Morava (dále jen „BRDM“) jako součásti Světové sítě biosférických rezervací UNESCO,
- účast na aktivitách týkajících se BRDM, včetně koordinace těchto aktivit mezi orgány státní správy, orgány zájmové a územní samosprávy, zájmovými sdruženími, výchovnými a vědeckými institucemi, podnikatelskými subjekty, veřejností a dalšími subjekty,
- účast na zprostředkování a poskytování poradenských, finančních a koordinačních služeb týkajících se BRDM a jejího rozvoje v souladu s pravidly UNESCO o Světové síti biosférických rezervací,
- zajišťování vzniku, rozvoje a průběžného doplňování otevřené informační databáze o BRDM a o vědeckých, podnikatelských a rozvojových aktivitách souvisejících s územím nebo existencí BRDM,
- účast na vydávání publikací a sborníků, včetně publikací vědeckých, informačních a metodických, tištěných, elektronických, filmových a multimediálních a jejich prezentaci, šíření a prodeji,
- účast na výchově a vzdělávání v duchu zásad udržitelného způsobu života, a zejména ochrany přírody a krajiny a racionálního hospodaření s přírodními zdroji,
- zajišťování činnosti informační kanceláře pro veřejnost,
- účast na pořádání a organizování vědeckých konferencí, besed a školení a výstav týkajících se BRDM,
- zřizování a správa demonstračních objektů,
- zajišťování mezinárodní spolupráce ve věcech týkajících se BRDM a Světové sítě biosférických rezervací,
- podpora a prosazování aktivit směřujících k hospodářskému a demografickému rozvoji BRDM a regionu,
- zajišťování zprostředkovatelských a mediačních služeb při sporech a konfliktech souvisejících s existencí a činností BRDM.

Společnost poskytuje obecně prospěšné služby za stejných podmínek k podpoře všech subjektů a činností, jejichž cílem je rozvoj území BR v souladu s podmínkami a pravidly Programu Člověk a biosféra.

Všechny činnosti prováděné v roce 2020 byly v souladu s Akčním plánem BR Dolní Morava 2016-2025 a v souladu s podmínkami Programu Člověk a biosféra.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPOLEČNOSTI

Sídlo:	Zámecké nám. 69, 691 44 Lednice
Identifikační číslo:	269 38 171
Právní forma:	Obecně prospěšná společnost

Orgány společnosti jsou správní rada, dozorčí rada a ředitel. Složení orgánů je založeno na co nejširší participaci všech dotčených subjektů v biosférické rezervaci.

Statutárním zástupcem společnosti je ředitel.

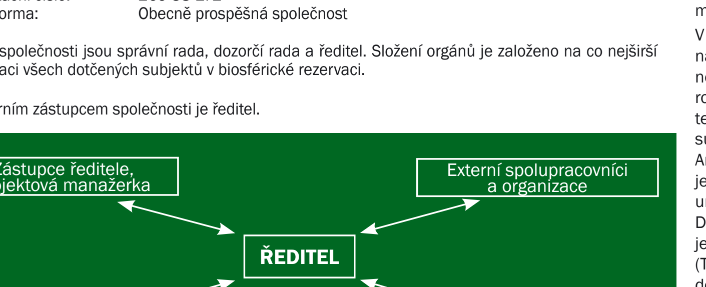

Složení orgánů BR Dolní Morava, o.p.s., v roce 2020:

Správní rada:

Správní rada je devítičlenným řídícím orgánem biosférické rezervace, v němž kromě zástupců zakladatelů rozhodují i tři zástupci obcí regionů, na jejichž území se BR nachází, zástupce agrární komory a zástupce Mendelovy univerzity v Brně, která zároveň působí jako hlavní vědecký poradní subjekt BR.

Libor Kabát	předseda	Region Lednicko-valtický areál
Miroslav Svoboda	1. místopředseda	Lesy České republiky, s.p,
Petr Maděra	2. místopředseda	Mendelova univerzita v Brně
František Fabičovic		Okresní hosp. komora Břeclav
Ladislav Straka		Region Podluží
Libor Ambrozek		Český svaz ochránců přírody
Antonín Homola		Okresní agrární komora Břeclav
Pavel Kotásek		MND, a.s.
Roman Koprivňanský		Region Mikulovsko

Od roku 2012 zastává pan Stanislav Koukal, vedoucí Krajského střediska Agentury ochrany přírody a krajiny, pozici stálého hosta správní rady.

Dozorčí rada:

Dozorčí rada je šestičlenným kontrolním orgánem společnosti. Její členy tvoří zástupci zakladatelů, společný zástupce obcí tří regionů, na jejichž území se BR nachází a zástupce Mendelovy univerzity.

Libor Opluštil	předseda	Český svaz ochránců přírody
Zbyněk Parma		MND, a.s.
Miroslav Volařík		Okresní hospodářská komora Břeclav
Dalibor Šafařík		Lesy České republiky, s. p,
Alena Salašová		Mendelova univerzita v Brně
Milan Vojta		zástupce regionů Podluží, Mikulovsko a Lednicko-valtický areál

V průběhu roku se správní rada sešla třikrát.
V roce 2020 zaměstnávala obecně prospěšná společnost dva zaměstnance na plný pracovní úvazek

www.dolnimorava.org | www.facebook.com/www.dolnimorava.org/

OSTATNÍ AKTIVITY

Další aktivity, které zástupci OPS v průběhu roku 2020 realizovali, nebo se jich účastnili, byly ovlivněny omezeným režimem pohybu a setkávání.

Přednášky, prezentace a terénní exkurze…

Spolupráce s Mendelovou univerzitou

Na rozdíl od předchozích let, kdy Biosférická rezervace Dolní Morava připravovala každoročně několik přednášek a terénních exkurzí pro české i zahraniční studenty Mendelovy univerzity, byla v roce 2020 v důsledku pandemie připravena pouze jedna on-line přednáška v rámci přednáškového bloku expertů. Čeští studenti se v rámci prezentace nazvané „Význam Biosférických rezervací a Modelových lesů pro udržitelný rozvoj“, seznámili s problematikou zabezpečení ochrany biodiverzity prostřednictvím udržitelného využívání přírodních zdrojů a přínosem biosférických rezervací a modelových lesů pro udržitelné hospodaření.

Biosférická rezervace Dolní Morava se také podílela na přípravě projektu „Monitoring biodiverzity a ekologických změn lužních lesů a luk v oblasti soutoku řek Dyje a Moravy“, jehož nositelem je Mendelova univerzita a který by měl přispět ke zjištění aktuálního stavu lužních ekosystémů jako podkladu pro jejich adaptivní management.

V rámci spolupráce také pokračovala účast na vědeckém projektu Podpora integrovaného programu pro ochranu a udržitelný rozvoj souostroví Sokotra (Support to the integrated program for the conservation and sustainable development of the Socotra Archipelago). V tomto mezinárodním projektu, ve kterém se účastní jak Mendelova univerzita v Brně, tak Biosférická rezervace Dolní Morava, došlo ke změně nositele projektu, kdy německý partner byl nahrazen Jordánskou královskou společností pro ochranu přírody (The Royal Society for the Conservation of Nature - RSCN). Byl diskutován další postup v projektu, dohodnuta realizace dalších výstupů a výjezdy pracovních týmů.

Spolupráce s Vysokou školou regionálního rozvoje Ambis (Brno)

V úvodu roku byla s pedagogy dohodnuta spolupráce na zapojení studentů do terénních výzkumů v BR Dolní Morava. Studenti se měli účastnit terénních cvičení v oblasti Mikulovska, LVA a na Podluží. Jejich nosnou tématikou byl rozvojový potenciál Lanžhota, vnímání institutu Památky světového dědictví v LVA a vnímání globálních změn klimatu obyvatelstvem na venkově. Na žádost pedagogů byla pro studenty Vysoké školy regionálního rozvoje, studující předměty Rozvoj venkova a Krajinné plánování, připravena prezentace zabývající se významem institutu biosférických rezervací pro udržitelný management zejména kulturní krajiny.

Odborná exkurze pro maturitní ročníky Lesnické akademie v Trutnově

V září proběhla tradiční terénní exkurze v oblasti CHKO Pálava, s výkladem o roli krajinných profesí, a poslání Programu Člověk a biosféra v pojetí Biosférické rezervace Dolní Morava.

Jednání se zájmovými skupinami v BR i mimo ni…

Účast na semináři Fond malých projektů (Břeclav)

Fond malých projektů podporuje malé neinvestiční projekty přeshraniční spolupráce na česko-rakouské hranici. Pracovníci Regionální rozvojové agentury Jižní Moravy zorganizovali seminář, jehož účastníky seznámili s podmínkami Fondu a provedli je jednotlivými fázemi projektu od předložení projektové žádosti až po ukončení projektu. Velká pozornost byla věnována především přípravě projektové žádosti. Na základě získaných informací byli následně kontaktováni kolegové z Biosférické rezervace Wienerwald v Rakousku s nabídkou spolupráce na výukovém projektu zaměřeném na ochranu sov. Nabídka byla přijata, nicméně kvůli pandemické situaci se další jednání a realizace projektu posouvají na rok 2021.

Aktivity BR Dolní Morava, o.p.s. v PEFC ČR

Program pro schvalování lesnických certifikačních systémů (PEFC - Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes) je jedním z několika současných mezinárodních certifikačních systémů, hodnotících udržitelné lesní hospodaření. Česká republika je jednou z 11 zakládajících zemí, která byla u zrodu Rady PEFC v roce 1999. Rada PEFC je nezávislá, nezisková, mezinárodní organizace registrovaná v Ženevě, představuje rámec pro vytváření a vzájemné uznávání nezávislých národních certifikačních systémů.

Biosférická rezervace Dolní Morava je od roku 2012 členem PEFC ČR, který řídí český systém certifikace lesů a který sdružuje zástupce z oblasti lesního hospodářství, dřevozpracujícího průmyslu, školství a výzkumu, odborových organizací, ekologických hnutí, státní správy a ostatních zájmových skupin.

V polovině června byla za účasti výkonného ředitele PEFC ČR z.s. ing. Slaniny a předsedy předsednictva PEFC ČR ing. Myslivce provedena kontrola hospodaření organizace za rok 2019. V září následoval sněm PEFC ČR ve Zvánovicích. Na sněmu byla projednána situace s uplatňováním certifikovaného dříví na trhu a problémy s kontrolou dříví z tropických zemí a z východu. V rámci programu sněmu byla provedena prezentace projektu Modelový les ČR, promítnut filmový spot a vedena diskuse na téma lepší prezentace lesního hospodářství, lesníků a dřevozpracujícího sektoru v kontextu klimatických změn a zvýšené aktivity různých ekologických skupin.

Zahraniční aktivity…

Účast na tvorbě Technických směrnic pro biosférické rezervace

Zástupci biosférických rezervací dlouhodobě požadovali od Programu MAB dokument, který by se zabýval technickými aspekty fungování biosférických rezervací a jejich celosvětové sítě. Proto na svém 27. zasedání rozhodla Mezinárodní koordinační rada MAB (MAB-ICC) o vypracování Technických směrnic pro biosférické rezervace (dále jen Směrnic) a pověřila sekretariát MAB jejich přípravou.

Rada MAB rozhodla zřídit pracovní skupiny pro vytváření Směrnic a členské státy byly vyzvány, aby nominovaly odborníky ve čtyřech prioritních oblastech (1. Zonace biosférické rezervace; 2. Správa biosférických rezervací; 3. Politika, management plány a obchodní plány a 4. Správa a monitorování dat). Zástupce ředitele Biosférické rezervace Dolní Morava byl představiteli Sekretariátu Programu MAB v Paříži osloven s nabídkou na pozici konzultanta a koordinátora těchto pracovních skupin a zpracovatele návrhu Technických směrnic pro biosférické rezervace.

V průběhu celého procesu Sekretariát MAB poskytoval technickou i logistickou podporu pro usnadnění komunikace a sdílení informací. Proces přípravy zahrnoval průběžnou kontrolu dokumentů a online schůzky. První návrhy podle jednotlivých témat byly dokončeny v květnu 2020 a poté sloučeny do jednoho dokumentu. Následně jej přezkoumal i Mezinárodní poradní výbor pro biosférické rezervace. Předsednictvo Programu MAB po zahrnutí vstupů a komentářů schválilo konečný návrh v září 2020. Tento dokument byl následně přijat na 32. zasedání MAB ICC.

Směrnice umožní vhodněji a včasněji reagovat na různé praktické výzvy a technické otázky, které se vyskytly při realizaci Sevillské strategie a článků Statutárního rámce Světové sítě biosférických rezervací. Směrnice také podporují provádění současné strategie Programu MAB (2015–2025), Limského akčního plánu (2016–2025) a budoucích strategií a akčních plánů.

Jsou otevřeným webovým dokumentem, který shromažďuje příspěvky a zkušenosti v rámci komunity MAB. Vzhledem k tomu, že nemůže odpovědět na všechny možné otázky a potřeby, bude pravidelně aktualizován, stejně jako webové stránky, kde lze podrobněji sdílet odkazy na diskutovaná témata.

V přípravě dokumentu byly využity zkušenosti z Biosférické rezervace Dolní Morava. Zejména v sekci věnované managementu byl jako případová studie použit její participační model správy území, který byl již v roce 2014 označen jako modelový pro Světovou síť biosférických rezervací.

Spolupráce při přípravě vyhlášení dvou biosférických rezervací v Gruzii

V roce 2017 navštívila Biosférickou rezervaci Dolní Morava v rámci své studijní cesty po biosférických rezervacích ve střední Evropě, gruzínsko-německá delegace, složená ze zástupců gruzínských orgánů státní správy a samospráv a pracovníků německé Nadace Michaela Succowa pro ochranu přírody (Michael Succow Foundation for the Protection of Nature) a Regionálního environmentálního centra pro Kavkaz (Regional Environmental Centre for the Caucasus). Cílem cesty bylo získání informací o praktickém fungování BR v souvislosti s přípravou žádosti na vyhlášení první BR na území Gruzie. Účastníci v závěrečném hodnocení vyjádřili přesvědčení, že model fungování BR DM je bližší podmínkám, ve kterých vznikají nové biosférické rezervace v Gruzii, a tudíž spíše realizovatelný než německý model, kde mají pro svoji činnost maximální podporu státní správy, včetně masivního finančního a personálního zajištění.

Již tehdy zahájený proces spolupráce v roce 2020 dospěl do závěrečné fáze, v rámci které byly finalizovány přípravy na vyhlášení dvou biosférických rezervací: Three Alazani Rivers a Dedoplistskaro. Zástupci Biosférické rezervace Dolní Morava byli požádáni, zda by nemohli formou konzultací a sdílení zkušeností pomoci připravit kvalitní základ pro nové biosférické rezervace. V průběhu celého roku tak probíhaly on-line konzultace a posouzení zpracovaných přípravných studií, či zhodnocení námětů pro konzultace se zainteresovanými subjekty ve vytipovaných územích. Plánovaná pracovní návštěva kolegů z Gruzie, která se měla uskutečnit v roce 2020, byla kvůli pandemii přeložena na jaro 2021.

V rámci spolupráce se zástupce Biosférické rezervace Dolní Morava také zúčastnil Mezinárodního online workshopu, který se konal 3. prosince 2020. Setkání se zúčastnili zástupci Ministerstva pro místní rozvoj a infrastruktury Gruzie, Ministerstva ochrany životního prostředí a zemědělství, zastupitelé cílových obcí a různých dalších zúčastněných stran na místní úrovni, jakož i delegáti Německé korporace pro mezinárodní spolupráci (GIZ), Spolkové ministerstvo životního prostředí, ochrany přírody a jaderné bezpečnosti a Nadace Succow. Pro účastníky byla připravena prezentace s názvem „Fáze předkládání nominačního formuláře biosférických rezervací do programu MAB UNESCO - od podání k nominaci“.

V závěru roku zpracovaly gruzínské orgány návrh zonace a struktury managementu, který by měl využívat postupy využívané v Biosférické rezervaci Dolní Morava. Předpokládá se, že konečnou verzi žádosti předloží gruzínská Komise pro UNESCO v dubnu 2021.

Workshop „Kras 2020: Zachování křehkých krasových zdrojů“

Síť CaveMAB (https://cavemab.com/) je neformální tematická síť v rámci Programu MAB. Tato síť, jejímž členem Biosférická rezervace Dolní Morava je, byla vytvořena v roce 2018 a jejím cílem je propojit více než 100 biosférických rezervací s jeskynními nebo krasovými krajinnými prvky po celém světě. Její zaměření je multidisciplinární a plánuje řešit sociální, vzdělávací, kulturní nebo vědecké výzvy při ochraně biologické rozmanitosti krasových prvků v prostředí v BR.

Cílem workshopu bylo podání zprávy o aktivitách od roku 2018, vypracování návrhu prohlášení o cílech a struktuře sítě a diskuse o možných kolektivních akcích CaveMAB, u příležitosti oslav 50. výročí vzniku programu MAB a Mezinárodního roku jeskyní a krasu v roce 2021 (https://iyck2021.org/). Workshop organizovala Biosférická rezervace Mammoth Cave z USA, ve spolupráci se slovinskou Biosférickou rezervací Kras.

Webinář Programu MAB na téma „Zapojení místních podnikatelů do BR“

Tato akce, pořádaná Sekretariátem MAB v Paříži, byla zaměřena na lidi, kteří využívají BR ke svojí obživě - místní podniky. Podniky hrají klíčovou roli v ekonomickém úspěchu biosférických rezervací. Jsou však také zásadní pro splnění společných cílů zachování a obnovy ekosystémů a místních znalostí a pro zlepšení globální komunikační strategie Programu MAB. Biosférické rezervace po celém světě, včetně Biosférické rezervace Dolní Morava, sdílely příklady zapojení místních podnikatelů do svých aktivit. Covidová krize přinesla změnu v tom, že podniky přemýšlejí jinak o tom, jak fungují, a to představuje příležitost pro biosférické rezervace, jak pomoci utvářet udržitelnější budoucnost.

Cílem webináře bylo diskutovat o tom, jak upoutat pozornost místních podnikatelů v současné náročné době a jak inspirovat podniky k přijetí filozofie BR a její zapracování do komunikace se zákazníky.

Předpokládaný vývoj činnosti v roce 2021

Biosférická rezervace Dolní Morava se v roce 2021 zaměří na pokračování spolupráce s Mendelovou univerzitou a dalšími vzdělávacími institucemi. Bude pracovat na projektech revitalizace vybraných rybníků, zejména revitalizaci Zámeckého rybníka v Lednici. Zaměří se na připomenutí 25. výročí zápisu Lednicko-valtického areálu na Seznam Světového dědictví UNESCO. Dále se bude zabývat aktivitami v rámci společnosti Modelový les ČR, zaměřené na zapojení do Mezinárodní sítě modelových lesů. Dalším cílem bude spolupráce s obcemi, podnikatelskými subjekty a státními orgány při hledání přijatelné formy ochrany přírody na Soutoku. Bude se nadále zapojovat do projektů zaměřených na výchovu a vzdělávání a připravovat vydání odborných, vzdělávacích a osvětových materiálů, podporujících udržitelné hospodaření. V roce 2021 by se měla v Rakousku uskutečnit konference EUROMAB, na které se bude Biosférická rezervace Dolní Morava tradičně prezentovat.

Výroční zpráva

Biosférické rezervace Dolní Morava

Annual report
Lower Morava Biosphere reserve

2020

ANNUAL REPORT ENGLISH VERSION

Dear friends,

We have left behind a year, during which countries all around the world had to face a real global threat which has claimed millions of lives. Invisible to the eye, the Covid-19 virus disrupted the well-established routines within families, schools, companies, and countries. Measures to eliminate the dangerous pandemic had to be taken promptly. In the modern human history, the last global pandemic occurred relatively recently in the early 20th century in 1918 – 1920, which was almost exactly a hundred years ago, and claimed up to 100 million lives across all the continents! This fact clearly explains the efforts made globally to fight a possible reprise of such fatal consequences by all means possible. The world has changed. Pressing economic, political, social, and environmental issues requiring our attention have been temporarily put on hold. Renowned scientists and doctors alongside politicians and sociologists have concentrated their efforts on defeating the virus and restoring normal conditions for the existence of humans. Yet, it is clear that “normal life” as we knew it before the pandemic will be completely different for many…

However, issues related to the growing human population have not gone away. They are more likely to deepen, and it will be up to all countries around the world to pool their resources into dealing with sustainable use of our planet. Famine and infectious diseases are no longer the most pressing problems at present. Thanks to progress in many scientific disciplines, we continue to learn about the principles of evolution of humankind in the past as well as problems which the human society is facing at present, we have studied all nature‘s components both on land and in the oceans, we are unravelling mysteries of the outer space. The human age is increasing, education is becoming more accessible thanks to the development of information technology. Globalization is a term whose meaning is both negative and positive. We have amassed information about the global climate change, the amount of pollutants in the air, soil, water both on land and in the oceans. Travelling to the most remote places is no longer the privilege of the rich but has become accessible for all who are yearning to learn about natural wonders, cultures, and cultural heritage worldwide. More and more people are realizing how much in common we all have due to our interconnectedness with the environment. The biosphere is a space common for all living organisms of the Earth. It is becoming increasingly obvious that the human population is damaging and destroying it in many ways. However, the price for rising living standards across the continents may turn out to be destructive for all living things on the planet. The time is coming for us to create a global vision of “sustainable life on Earth”. The philosophy of “economic growth” is nearing a breaking point which would mark the ensuing “unsustainability” of the existing way of using natural resources, among them air, water and soil.

The biosphere motto “Think globally, act locally!” is not an interesting but empty slogan. It expresses the responsibility for the state of the environment on planet Earth for every each of us anywhere in the world, be it a popular politician, businessman, teacher, or a parent. In an ideal world, even small children are raised and educated not only to admire the beauty of nature but also to be aware of its values and importance for people, they learn to respect the work of other people and accept as given such little things as the fact that forests or rivers are no places to litter with waste.

Lower Morava Biosphere Reserve has traditionally been actively involved in educating the young generation as well as promoting and supporting the philosophy of the Man and the Biosphere Programme both in our country and abroad. We have been participating in restoration and rehabilitation projects, collaborating with scientists and local stakeholders towards promoting ideas of collaboration, interdisciplinary discussion, respect for authorities and good practice in the management of the environment, including sustainable use natural resources, in the context of our responsibility. All of this is presented in detail in our Annual Report.

Our activities in 2020 may have been affected by Covid-19 restrictive measures but they have not been stopped! We have been through a year whose success would not have been possible without the comprehensive support of our founders, members of all governing bodies of our corporation and the moral support of all our supporters. We have been receiving positive response from the general public, confirming that our activities are meaningful and necessary as they help form civic society where it is a rule and not an exception that authorities are respected by citizens, where scientific findings are quickly adopted by those who use natural resources and where everybody who does their work well within the complex division of labour of a developed and educated society will be highly regarded. I have no doubts that we will fare well together in 2021 as well.

Jan Vybíral
Managing Director
April 2021
www.dolnimorava.org

Man and the Biosphere (MAB) Programme and Biosphere Reserves

*The UNESCO **Man and the Biosphere (MAB)** Programme was founded by the United Nations Organization in the 1970s. Its aim has been to improve relationships between people and their environments using sensible and sustainable management of natural resources through the application of scientific findings and practical experience. The MAB Programme goals are implemented in specially selected areas called **biosphere reserves** within the UNESCO World Network of Biosphere Reserves. Although the term “reserve” should be understood in its broader original meaning of “retaining for future use”, in many languages, including Czech, it inaccurately accentuates the conservationist aspect of BR activities, which despite their indisputable importance represent just one of BR‘s many functions.*

***Biosphere reserves (BRs)** are nominated by national governments and designated by the MAB International Co-ordinating Council. Each BR also always encompasses sites within the national system of protected areas and possibly also other, internationally recognized sites (World Heritage Sites, Ramsar wetlands, Natura 2000 sites, etc.).*

*Biosphere reserves create and test innovative approaches to sustainable economic development while safeguarding the conservation and sensible use of natural and cultural ecosystems. In practice this involves **looking for ways to conserve natural and cultural values in a flexible, dynamic, and sustainable manner through everyday sustainable human activities.** That is why biosphere reserves are sometimes referred to as “living laboratories” or “learning laboratories for sustainability”.*

*In most countries it is usually highly specialized and mostly state institutions which safeguard nature and historical monument conservation as their only goal. Unlike them, biosphere reserves have a much broader and more balanced scope of activities. **They respect and support human landscape activities which enhance the positive sustainable development of the landscape.** They are more open to the participation of stakeholders and operate more at the level of “sustainable development agencies” rather than purely conservationist organizations or state administration bodies.*

All BRs are obliged to fulfil three equally important functions:

1. ***Conservation of natural and cultural diversity***
2. ***Support of sustainable economic development***
3. ***Support of research, monitoring and environmental education***

The territory of each BR is divided into three zones:
The core zone is designed purely for nature conservation, monitoring and non-destructive research. The buffer zone surrounds or connects the core zones and is utilized for activities in accord with sustainable ecological procedures. The remaining area of a BR consists of the transition zone or the zone of cooperation, where all stakeholders work jointly towards sustainable management of resources of the entire area.

In BRs these zones do not represent a graded system of nature conservation but a functional division whose objective is to enable the given BR to fulfil its three basic functions.

***It is imperative that every BR should promote participatory management**, which enables equal participation of all stakeholders, including local governments and inhabitants, state administration, representatives of local businesses and conservation groups as well as natural and social scientists in landscape coordination. Lower Morava BR is the only BR in the Czech Republic to directly and equally involve various stakeholders in the management and decision-making processes on the platform of a Public Benefit Corporation.*

In 2020 the MAB Programme under its World Network of Biosphere Reserves encompassed a total of 701 BRs in 124 countries, six of them on the territory of the Czech Republic (Šumava, Krkonoše, Křivoklátsko, Třeboň Basin, Bílé Karpaty and the Lower Morava BR).

Lower Morava Biosphere Reserve

The Lower Morava Biosphere Reserve was designated in July 2003 as an extension of the former Pálava Biosphere Reserve (designated in 1986) to encompass the Lednice-Valtice Cultural Landscape (LVCL) and the floodplain forests at the confluence of the Morava and Dyje Rivers.

Its dominant feature are the limestone cliffs of the Pálava Hills covered with grasslands, broadleaved forests as well as vineyards and fields. The northern, southern, and eastern parts of the BR are subject to intensive agricultural use. The central part of the BR consists of a composed landscape artificially created in the 19th century which is listed as a UNESCO World Heritage Site. The south-eastern part of the reserve houses the largest complex of floodplain forests and alluvial meadows (some 8,000 ha) in the Czech Republic. The Lower Morava BR encompasses numerous sites of both national and international importance, among them Natura 2000 sites, specially protected areas spearheaded by the Pálava Protected Landscape Area, Lednice-Valtice Cultural Landscape, World Heritage Site, Ramsar Sites and two nature parks (Dyje Floodplain and the Mikulčice Floodplain Nature Parks).

The Lower Morava Biosphere Reserve, Public Benefit Corporation, was established in 2004 with the participation of stakeholders and was entrusted with the provision of activities administered by the Lower Morava Biosphere Reserve. In the context of the Czech Republic it is the only biosphere reserve coordinated by a non-governmental organization within whose governing bodies are representatives of local businesses, state administration bodies, municipalities, professional associations, non-governmental organizations and universities active in the BR territory. This type of BR coordination was internationally recognized and in 2014 was declared a model site for the World Network of Biosphere Reserves. Still, its management model remains unique within the country. The remaining Czech BRs are still administered by some state nature conservation body, be it a Protected Landscape Area or a National Park.

Lower Morava Biosphere Reserve, PBC, provides the following public benefit services:

- *organizational, institutional, factual and personnel provision of activities administered by the Lower Morava Biosphere Reserve (hereinafter BR) as part of the UNESCO World Network of Biosphere Reserves,*
- *participation in activities relevant to the Lower Morava BR, including the coordination of these activities with state administration bodies, municipal authorities, stakeholders, educational and scientific institutions, businesses, general public and other bodies,*
- *participation in mediating and procuring advisory, financial and coordinating services which relate to the Lower Morava BR and its development, in accordance with the UNESCO regulations on the World Network of Biosphere Reserves,*
- *safeguarding the commissioning, development and regular update of an open information database on the Lower Morava BR and on the scientific, economic and development activities relating to the area or existence of the BR,*
- *participation in publishing both periodic and non-periodic materials and proceedings, including informative and methodological publications printed, electronic, audio-visual and multimedia, as well as their presentation, distribution and sale,*
- *participation in educational activities in a spirit of promoting the principles of sustainable lifestyle, in particular those of nature and landscape conservation and the rational management of natural resources,*
- *providing information services for the general public,*
- *participation in organizing scientific conferences, forums, training courses and exhibitions relating to the Lower Morava BR,*
- *establishment and management of model facilities,*
- *fostering international cooperation in matters relating to the Lower Morava BR and the World Network of Biosphere Reserves,*
- *promoting and enforcing activities aimed at economic and demographic development of the Lower Morava BR and the entire region,*
- *providing mediatory services in cases of disputes and conflicts arising from the existence and activities of the Lower Morava BR.*

The Corporation provides public benefit services under equal conditions with the objective to support all stakeholders and activities aimed at the development of the BR territory in accordance with conditions and regulations stipulated by the Man and the Biosphere Programme.

All activities conducted in 2019 were in accordance with the 2016–2025 Action Plan and in concord with the conditions of the Man and the Biosphere Programme.

ORGANIZATIONAL CHART OF THE CORPORATION

Registered seat:	*Zámecké nám. 69, 691 44 Lednice*
Registration number:	*269 38 171*
Legal form:	*Public Benefit Corporation*

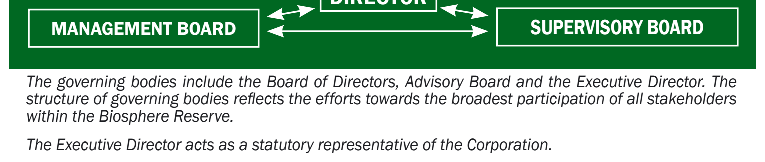

The governing bodies include the Board of Directors, Advisory Board and the Executive Director. The structure of governing bodies reflects the efforts towards the broadest participation of all stakeholders within the Biosphere Reserve.

The Executive Director acts as a statutory representative of the Corporation.

Composition of Lower Morava BR, PBC, governing bodies in 2019:

Board of Directors:

The Board of Directors is a nine-member managing body of the Biosphere Reserve which encompasses representatives of the founding members along with three representatives of municipalities from regions whose territory the BR covers, a representative of the District Chamber of Agriculture and a representative of Mendel University in Brno, which simultaneously acts as the principal scientific advisory body of the BR.

Libor Kabát	*Chairman*	*the LVCL Region*
Miroslav Svoboda	*Vice-Chairman*	*Forests of the Czech Republic, S.E.*
Petr Maděra	*2nd Vice-Chairman*	*Mendel University in Brno*
František Fabičovic		*Břeclav District Chamber of Commerce*
Ladislav Straka		*Podluží Region*
Libor Ambrozek		*Czech Union of Nature Conservationists*
Antonín Homola		*Břeclav District Chamber of Agriculture*
Pavel Kotásek		*MND, a.s.*
Roman Koprivňanský		*Mikulovsko Region*

As of 2012, Mr. Stanislav Koukal, Head of the Regional Office of the Nature Conservation Agency of the Czech Republic, has been acting as a permanent guest of the Board of Directors.

Advisory Board

The Advisory Board is a six-member supervisory body of the corporation. It includes representatives of the founding members, a joint representative of municipalities of the three regions, whose territory the BR covers, and a representative of Mendel University.

Libor Opluštil	*Chairman*	*Czech Union of Nature Conservationists*
Zbyněk Parma		*MND, a.s.*
Dalibor Šafařík		*Břeclav District Chamber of Commerce*
Václav Lidický		*Forests of the Czech Republic. State Enterprise*
Alena Salašová		*Mendel University in Brno*
Milan Vojta		*representative of the Podluží and Mikulovsko regions and the Lednice-Valtice Cultural Landscape*

In 2020 the Board of Directors met four times.
In 2020 the Public Benefit Corporation employed two employees full-time.

www.dolnimorava.org | www.facebook.com/www.dolnimorava.org

OTHER ACTIVITIES

Activities which representatives of our PBC engaged in during 2020 were affected by the restrictions concerning free movement and meeting in groups.

Lectures, presentations and field excursions

Collaboration with Mendel University
Unlike the previous years, when Lower Morava Biosphere Reserve organized several lectures and field excursions for both Czech and foreign students of Mendel University every year, due to the pandemic restrictions in 2020 a single online lecture was organized under the expert lecture programme. The presentation called “The Importance of Biosphere Reserves and Model Forests for Sustainable Development” introduced Czech students to the issue of safeguarding biodiversity conservation through the sustainable use of natural resources and the contribution of biosphere reserves and model forests towards sustainable management.

Lower Morava Biosphere Reserve also participated in the preparation of a project called “Monitoring of Biodiversity and Ecological Changes Within Floodplain Forests and Alluvial Meadows at the Confluence of the Dyje and Morava Rivers”, whose holder is Mendel University, and which should contribute to the determination of the current state of floodplain ecosystems as a basis for their adaptive management.

Our collaboration with the university also involved our participation in the research project “Support to the Integrated Program for the Conservation and Sustainable Development of the Socotra Archipelago”. This international project which involves both Mendel University in Brno and Lower Morava Biosphere Reserve has changed its holder, whereby the German partner was replaced with the Royal Society for the Conservation of Nature from Jordan. Following the change future steps were discussed, implementation of further outputs was agreed, and field trips of work teams were planned.

Collaboration with Ambis College of Regional Development in Brno
Earlier this year, we agreed with Ambis lecturers to involve students in field research in Lower Morava BR. The students were to participate in field training in the vicinity of Mikulov, LVCL and in Podluží. The main focus was the development potential of the town Lanžhot, understanding the institute of a World Heritage Site and gaining better perception of global climate change as seen by rural inhabitants. Upon request of its lecturers, we prepared a presentation on the importance of biosphere reserves in the sustainable management particularly of cultural landscapes for students majoring in Rural Development and Landscape Planning.

Specialized field excursion for final year students of Forestry Academy Trutnov
In September, a traditional field excursion to the territory of Pálava PLA was organized, focusing on the role of landscape professions and the mission of MAB Programme as promoted by Lower Morava BR.

Meetings with stakeholders within BR and outside it

Participation in a seminar “Small Projects Fund” (Břeclav)
The Small Projects Fund supports small non-investment projects of cross-border collaboration along the Czech and Austrian border. The Regional Development Agency of South Moravia organized a seminar whose aim was to acquaint the participants with the conditions of the Fund and to introduce individual stages of a project, ranging from application for funding to finalizing a project. Close attention was paid particularly to the preparation of applications for funding. Based on the information obtained, our colleagues from Wienerwald Biosphere Reserve in Austria were contacted and requested to collaborate on an educational project focusing on owl protection. The offer was accepted but due to the pandemic situation the project‘s implementation was postponed to 2021.

Lower Morava BR activities in PEFC Czech Republic
The Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes (PEFC) is one of the existing international certification schemes endorsing sustainable forest management. Czech Republic is one of the 11 founding members which established the PEFC Council in 1999. The PEFC Council is an independent, non-profit, international organization registered in Geneva which provides a framework for creating and mutual recognition of independent national certification schemes.

Lower Morava Biosphere Reserve has been a member of PEFC Czech Republic since 2012. This organization is in charge of the Czech scheme of forest certification and unites representatives of the forestry, wood processing industry, educational and research institutions, trade unions, environmental organizations, state administration and other stakeholder groups.

In mid-July, an audit of management in 2019 was performed with the participation of ing. Slanina, PEFC CR CEO, and ing. Myslivec, Chairman of the PEFC CR Board. In September, the PEFC CR assembly was organized in Zvánovice. The assembly focused on the issues of certified wood market application and checks of wood imported from tropic and East European countries. As part of the agenda, the Model Forest Czech Republic project was presented along with the film spot promoting it. Discussions focused on better ways of presenting forest management, forester work and the wood processing industry in the context of climate change and stepped-up activities of various environmental groups.

International activities

Participation in the preparation of Technical Guidelines for Biosphere Reserves
For a long time, representatives of biosphere reserves had been calling for a document which would deal with the technical aspects of biosphere reserve operation as well as the World Network of BR. In response to this call, at its 27th session the International Coordinating Council of the Man and the Biosphere Programme decided to develop Technical Guidelines for Biosphere Reserves (hereinafter “Guidelines”) and entrusted the MAB Secretariat with their preparation.

To this end, the MAB Council established working groups and member states were asked to nominate experts in four priority subgroups (1. Zonation of biosphere reserve, 2. Governance of biosphere reserves, 3. Policy, management and business plans, 4. Data management and monitoring). The Deputy Director of Lower Morava Biosphere Reserve was contacted by representatives of the MAB Secretariat in Paris and was offered the post of a consultant and coordinator of the workgroups who would compile the draft text, harmonize and finalize the Technical Guidelines for Biosphere Reserves content.

Throughout the process the MAB Secretariat provided technical and logistics support to facilitate communication and sharing of information. The preparatory process involved continuous review of documents and online meetings. First drafts of individual subgroups were finished in May 2020 and then compiled into a single document. This document was then reviewed by the International Advisory Committee for Biosphere Reserves. Upon including inputs and comments, the MAB Bureau approved the final draft in September 2020. This document was then approved at the 32nd session of the International Coordinating Council of the Man and the Biosphere Programme.

The Guidelines will enable biosphere reserves to better and more flexibly address the different practical and technical challenges encountered in the implementation of the Seville Strategy and the articles of the Statutory Framework of the World Network of Biosphere Reserves. Furthermore, the Guidelines facilitate the implementation of the current MAB Programme Strategy (2015-2025), Lima Action Plan (2016-2025) as well as any future strategies and action plans.

The Guidelines are an open access, web-based document which compiles contributions and experiences from the MAB community. As it cannot respond to all possible questions and needs, it will be periodically updated along with its support webpage where topics can be shared and discussed in detail.

Experience from Lower Morava Biosphere Reserve was used in the course of the document‘s preparation. This refers particularly to the section on management, where its participative management model, which had been highlighted as a model management style within the World Network of Biosphere Reserves in 2014, was used as a case study.

Collaboration in prepared designation of two Biosphere Reserves in Georgia
In 2017, Lower Morava BR was visited by a Georgian-German delegation consisting of representatives of Georgian state administration bodies and municipalities as well as workers of the Michael Succow Foundation for the Protection of Nature from Germany and the Regional Environmental Centre for the Caucasus on their study trip visiting biosphere reserves in Central Europe. Their aim was to obtain information on the practical functioning of BRs in relation to the prepared application for designation of the first BR in Georgia. In their final evaluation, the participants expressed their belief that the management model of Lower Morava BR is more relevant to the conditions in which new biosphere reserves arise in Georgia and thus more realistic than the model applied in Germany, where BRs enjoy maximum support of the state administration, including massive financial and personnel support.

The then initiated process of collaboration reached its final stage in 2020, when preparations for the designation of two biosphere reserves – Three Alazani Rivers and Dedoplistskaro BR, were finalized. Representatives of our BR were asked to share their experience and provide consultations in the process of preparing a high-quality basis for the newly designated biosphere reserves. Throughout the year we engaged in on-line consultations and assessment of preparatory studies or assessing proposed topics for consultations with stakeholders in specific areas. A work visit by our Georgian colleagues was to take place in 2020 but had to be postponed till spring 2021 due to the pandemic measures.

As part of the collaboration, a representative of our BR participated in an international online workshop which was held on December 3, 2020. It was attended by representatives of the Ministry of Regional Development and Infrastructure of Georgia, Ministry of the Environment and Ministry of Agriculture, local governments and other local stakeholders, as well as delegates of the German Society for International Cooperation (GIZ), German Ministry of the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety and the Succow Foundation. A presentation on “Stages of submitting the biosphere reserve nomination form for UNESCO MAB Programme – from submitting to nomination“ was prepared for the participants.

At the end of the year, Georgian bodies prepared a proposal of zonation and management structure which should draw on principles applied in Lower Morava Biosphere Reserve. It is expected that the final draft of the application will be submitted by the Georgian UNESCO Committee in April 2021.

Workshop “Karst 2020: Conservation of Fragile Karst Resources”
The CaveMAB network (https://cavemab.com/) is an informal thematic network within the MAB Programme. This network, which includes Lower Morava Biosphere Reserve as well, was established in 2018 with the objective to bring together over 100 biosphere reserves managing cave or karst resources worldwide. It has a multidisciplinary focus and plans to address social, educational, cultural or scientific challenges in the conservation of biodiversity of karst resources in BR environment.

The aim of the event was to report on the network‘s activities since 2018, draft a declaration on the goals and structure of the network and to discuss possible joint events within CaveMAB at the occasion of celebrating 50 years since the establishment of MAB Programme and the International Year of Caves and Karst in 2021 (https://iyck2021.org/). The event was organized by Mammoth Cave Biosphere Reserve from USA in collaboration with the Slovenian Biosphere Reserve Kras.

MAB Programme webinar “Engaging local businesses”
The event, organized by the MAB Secretariat in Paris, focused on local businesses as those who use BR for their livelihoods. Local businesses play a key role in the economic success of a biosphere reserve. They are also crucial for fulfilling the common goals to conserve and restore ecosystems and local knowledge as well as for improving the global communication strategy of the MAB Programme. Biosphere reserves worldwide, including Lower Morava BR, shared examples of engaging local businesses in their activities. The Covid-19 crisis has changed the way businesses understand their functioning, which is an opportunity for biosphere reserves to involve them in shaping a more sustainable future.

The webinar aimed to provide a forum for discussions on how to attract the attention of local businesses at the present difficult times and how to inspire businesses to adopt the philosophy of biosphere reserves and incorporate it in their communication with customers.

Expected course of our activities in 2021

In 2021, Lower Morava Biosphere Reserve will focus on ongoing collaboration with Mendel University and other educational institutions. It will continue its restoration projects of selected fishponds, particularly the Zámecký Fishpond restoration in Lednice. It will commemorate the 25th anniversary of the inscription of Lednice-Valtice Cultural Landscape on the World Heritage List. It will continue to engage in activities of Model Forest Czech Republic aimed at participation within the International Model Forest Network. Another goal is fostering cooperation with municipalities, local businesses, and state administration bodies towards an acceptable form of nature conservation at Soutok. It will continue to participate in educational and awareness-rising projects and prepare the publication of scientific and educational materials promoting sustainable management. In 2021, a EUROMAB conference is to be held in Austria, where Lower Morava Biosphere Reserve will deliver a presentation of its activities, as has been a tradition for many years.

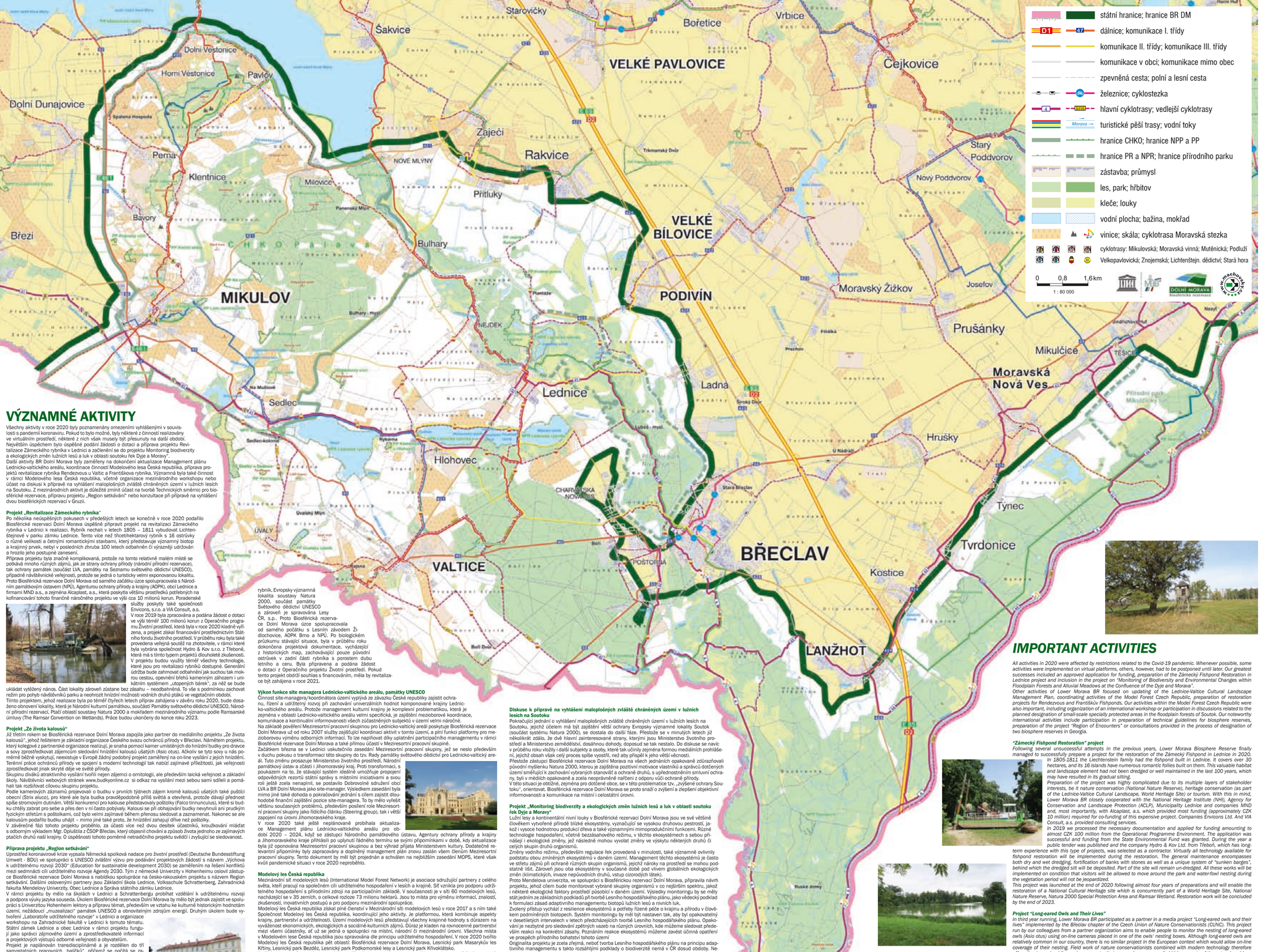
Starovičky
Šakvice
Dolní Věstonice
Horní Věstonice
Pavlov
Dolní Dunajovice
Bořetice
Vrbice
VELKÉ PAVLOVICE
Čejkovice
Zaječí
Rakvice
NOVÉ MLÝNY
Perna
Klentnice
Milovice
Přítluky
Stary Poddvorov
Nový Poddvorov
Březi
Bávory
Panenský Mlýn
Bulhary
VELKÉ BÍLOVICE
MIKULOV
PODIVÍN
Moravský Žižkov
Josefov
NEJDEK
Prušánky
Mikulčice
Moravská Nová Ves
Sedlec
Lednice
Ladná
Hrušky
Hlohovec
Tynec
VALTICE
LANŽHOT
BŘECLAV
Tvrdonice
Kostice
POŠTORNÁ
CHARVÁTSKÁ NOVÁ VES
Stará Břeclav
Úvalský Mlýn
UVALY
Ruské dvory
Trkmanský Dvůr
Sporský Dvůr
Na Mušlově
Rybárna
Sedlec-kolonie
Bulhary - mysl.
Lužeč - mysl.
Plantáže
Přední Hájek
Přední Hájek - mysl.
Přední Hájek - rybník
Přední Hájek - rybník
Přední Hájek - rybník